

Domsagohistorik

Umeå tingsrätt

Text: Elsa Trolle Önnerfors

Tings- och rådhusinventeringen 1996 - 2007

Eva Löfgren
Ylva Blank
Henrik Borg
Elsa Trolle-Önnerfors
Johanna Roos

Umeå tingsrätt

I Norrland höll man vanligtvis ting i kyrkstäderna. I regel ägde tingen rum i samband med den årliga vintermarknaden och större kyrkhelger. Tingsplatser angavs i äldre tid endast med sockennamnet.

Domsagoutvecklingen från slutet av 1600-talet till början av 1800-talet

1670 utgjorde hela dåvarande landskapet Västerbotten en enda domsaga med en häradshövding. Tio år senare (1680) beslutade Kungl. Maj:t att den stora domsagan skulle delas upp i två delar: det norra kontraktet och det södra kontraktet. Vardera kontrakt skulle få en egen häradshövding och dessutom tillsattes en extra ordinarie domhavanden (med titeln justitiarie) för lappmarkerna i Västerbotten. I norra kontraktet låg Torne och Kemi lappmarker (som förlorades till Ryssland vid freden 1809). I södra kontraktet ingick Lycksele, Arvidsjaur, Arjeplog, Jokkmokk och Gällivare lappmarker (dvs. Ume, Pite och Lule lappmarker). Mellan åren 1680 och 1820 ingick i Västerbottens södra kontrakt tingslagen Umeå, Skellefteå, Löfvånger, Burträsk och Bygdeå samt ovannämnda lappmarker. Det norra kontraktet omfattade Piteå, Luleå, Råneå, Neder- och Överkalix, Jukkasjärvi, Karesuando (som tidigare hette Enontekis), Neder- och Övertorneå tingslag.¹ 1820 överfördes Jokkmokks och Gällivares tingslag från det södra till det norra kontraktet. Samtidigt tillkom Nordmalings tingslag till den södra domsagan. Nordmaling hade tidigare legat under Ångermanlands norra domsaga.

Domsagoutvecklingen under 1800-talet och början av 1900-talet

1820 bildades en ny domsaga i det södra kontraktet under benämningen Västerbottens norra domsaga. Detta medförde i sin tur att det norra kontraktet tvingades att byta namn för att undvika missförstånd och förväxlingar. Det bestämdes att det nya namnet skulle vara Norrbottens domsaga (Norrbottens domsaga, se tingsrätterna i Norrbottens län). I det södra kontraktet fanns alltså 1820 tre domsagor, närmare bestämt Västerbottens norra domsaga, Västerbottens södra domsaga samt Arvidsjaur, Arjeplogs, Lycksele och Åsele domsaga. Den sistnämnda jurisdiktionen upplöstes 1831 och antalet domsagor i det södra kontraktet blev återigen två: Västerbottens norra och södra domsaga.

I Västerbottens södra domsaga ingick 1831 fem tingslag: Umeå, Degerfors, Nordmaling, Åsele och Lycksele.² Nästa domsagoförändring kom 1884 då den södra domsagan delades i två nya jurisdiktioner: Västerbottens södra och Västerbottens västra domsaga. I den förstnämnda domsagan ingick Umeå, Degerfors och Nordmalings tingslag medan den sistnämnda jurisdiktionen omfattade Åsele och Lycksele tingslag (Västerbottens västra domsaga, se Lycksele tingsrätt).³ 1921 delades Västerbottens södra domsaga ännu en gång då Umeå tingslag bildade en egen jurisdiktion under namnet Umeå domsaga.⁴

Västerbottens södra domsaga

Nordmalings och Bjurholms tingslag (Bjurholm utgjorde inte något eget tingslag, utan omkring 1860 började Nordmalings tingslag att istället kallas Nordmalings och Bjurholms tingslag) höll ting vid kyrkan i Nordmaling. Tingshuset var indelat i en tingsal, förstuga och fyra rum. På 1880-talet var byggnaden i behov av reparation, och till slut kunde huset inte användas till

¹ Almquist, 1954, s. 435ff.

² K.Br. den 29/10 1831.

³ K.Br. den 29/6 1883.

⁴ SFS 1920:649. I samband med reformen bröts Hörnefors socken ut ur Umeå tingslag och överfördes i stället till Västerbottens södra domsaga.

domstolsförhandlingar. I slutet av 1800-talet flyttades därför tingen till ett nybyggt tingshus vid järnvägsstationen i Nyåker (Nyåker 2:46). Byggnaden uppfördes 1897-98. Tingshuset köptes av en missionsförsamling 1960 och är numera ombyggt till missionskyrka.

Degerfors tingslag hade sin tingsplats i Degerfors kyrkby från 1814.⁵ Byn utgör idag den äldsta delen av samhället Vindeln. Efter järnvägens tillkomst försköts centrum till sitt nuvarande läge. 1818 uppfördes ett tingshus i kyrkbyn, och invigningen ägde rum i januari året därpå. Byggnaden var uppförd i två våningar, och tingssalen låg på bottenvåningen. På ovanvåningen fanns bland annat en telegrafstation, som installerades 1877. I samband med att tingshuset reparerades 1893 togs telegrafen bort och utrymmet gjordes om till läkarbostad. Tingssalen användes även till kyrko- och kommunalstämmor samt vid mönstringar av beväringar. Tingshuset genomgick vissa om och tillbyggnationer på 1870- och 1880-talen, då bland annat tingssalen byggdes ut. Huset är idag byggnadsminne.⁶ Det sista tinget i tingshuset hölls 1940. 1941 flyttades tingen till det nybyggda kommunalhuset i centrala Vindeln.⁷

1948, i samband med införandet av den nya Rättegångsbalken, slogs de båda tingslagen i Västerbottens södra domsaga samman till ett enda tingslag. Tingen hölls även i fortsättningen i Vindeln och Nyåker.⁸

Umeå domsaga

På 1700-talet höll man i vanligtvis ting i sockenstugan eller tingsstugan, vilka troligen var en och samma byggnad, som låg vid sockenkyrkan i Umeå socken. Vid några enstaka tillfällen på 1700-talet hölls ting på andra platser, bland annat i rådhuset i Umeå, på gästgiverierna i Röbböck och Västerhiske samt på länsmansgården i Grisbacka. 1801 började man istället att använda klockaregården vid kyrkan som tingshus.⁹ Någon gång på 1800-talet flyttades tingsstället till ett tingshus vid Västra backen inne i Umeå där man höll ting fram till 1878. Byggnaden, som även användes som sockenstuga, revs 1926.

Ett nybyggt tingshus togs i bruk 1879. Byggnaden, som låg vid Brogatan inne i de centrala delarna av staden, klarade sig oskadd i den stora stadsbranden 1888 (se nedan). Tingshuset var i bruk fram till 1958 då det revs. Samma år togs då ett nytt tingshus vid Brogatan i bruk. Huset låg på samma tomt som det äldre tingshuset och var ritat av arkitekten Karl J. Karlström från Stockholm. Byggnaden användes av Umeå domsaga och sedermera Umeå tingsrätt fram till 1994 (se nedan). Därefter övertogs lokalerna av länsrätten i Västerbottens län.

Västerbottens mellersta domsaga

Västerbottens mellersta domsaga bildades 1851 efter utbrytning från Västerbottens norra domsaga (Västerbottens norra domsaga, se Skellefteå tingsrätt). I domsagan ingick då Lövängers, Burträsk, Bygdeå samt Nysätra tingslag. Det sistnämnda tingslaget hade bildats 1834 genom utbrytning ur Bygdeå tingslag.

Lövängers tingslag höll på 1700-talet ting på gästgiverigården i Selet samt i Burträsk kyrkstad (se nedan). Vid mitten av 1840-talet hade sockenstämman planer på att uppföra ett kombinerat tings- och skolhus vid kyrkan i Lövänger. Men när väl huset stod klart uppkom diskussioner om dess

⁵ K.Br. den 4/10 1814 (*Västerbotten* nr 4 1981 s. 250).

⁶ Larsson, 1984, s. 203ff; Lundberg, 1980, s. 110f; *NLB's* 1884. Tabell n:o 1 om Degefors tingslag.

⁷ Larsson, 1984, s. 208.

⁸ SFS 1947:679.

⁹ Bergling, 1964, s. 330.

lämplighet för ovannämnda ändamål. Det slutade med att huset såldes och gjordes om till boningshus. 1851 diskuterades husfrågan på nytt, och ett förslag gick ut på att köpa änkefru Löflings gård. Detta köp genomfördes emellertid inte, och året därpå (1852) påbörjades uppförandet av ett helt nytt hus. 1853 kunde skollokalerna tas i bruk, och 1857 var hela byggnaden färdigställd. Tingssalen låg på ovanvåningen och var i bruk som domstolslokal fram till 1902 (se nedan). Huset är numera rivet.

Det finns inga uppgifter om var Bygdeå tingslag höll ting i slutet av 1600-talet. Det första tingsställe som omnämns är länsmans- och gästgiverigården i Rickleå 1710. Under andra hälften av 1700-talet höll man hösttingen på gästgiveriet i Gumboda (uppfört på 1650-talet) i samband med marknaden i Nysätra. Vårtingen hölls däremot i Skinnarbyn där ett nytt tingshus uppförts 1743. Mellan åren 1785-89 tillkom Nybyn som tingsplats medan man slutade att hålla ting i Gumboda. Efter 1794 hölls alla ting i Nybyn.¹⁰ I början av 1800-talet uppfördes tingshus i Bygdeå. Huset låg i närheten av kyrkan och kyrkplatsen i Bygdeå. 1847 byggdes tingshuset till och en skolsal och en lärarbostad tillkom. På granntomten låg ett gästgiveri. Tingshuset var indelat i förstuga, två salar, tre rum och kök. I byggnaden inrymdes som sagt även socknens första skola, och det gamla tingshuset ingår idag som ett annex till skolan.¹¹

1834 bröts Nysätra tingslag ut ur Bygdeå tingslag och bildade ett eget tingslag. Tingsstället placerades i Nybyn. Till en början höll man ting i flera olika lokaler i samhället, bland annat i gästgiveriet. Från 1860 höll man ting i ett tingshus som låg vid kyrkan. Tingshuset var en tvåvåningsbyggnad i trä med frontespis. I samband med att huset blev domstolslokal byggdes två kamrar om till en tingssal. Byggnaden användes som tingshus fram till 1902 då ett nytt tingshus stod klart (se nedan).¹²

1902 slogs Lövånger, Bygdeå och Nysätra samman till ett enda tingslag under benämningen Nysätra tingslag.¹³ Beslutet om sammanslagningen hade fattats redan 1895 och i samband med påbörjades uppförandet av ett nytt tingshus vid huvudgatan i Ånäset mellan åren 1896 och 1902. Huset var ritat av arkitekten C. Fr. Sandgren från Umeå, och inrymde, förutom tingssal, häradsrättens kansli och häradshäkte. I ett uthus på gården fanns arkiv och stall. Invigningen ägde rum 1903. Byggnaden renoverades i början av 1950-talet då bland annat uthuset revs, och tingshuset återinvigdes i februari 1953. I början av 1960-talet renoverades huset ännu en gång då bland annat tingssalen fick ett nytt innertak och nya fönster. Dessutom installerades centralvärme.¹⁴ Ånäset var tingsställe fram till 1982 (se nedan).

Burträsk socken var mellan åren 1698 och 1795 förenad med Lövångers socken till ett enda tingslag. På 1700-talet fanns en tingsplats i Burträsk kyrkstad, även benämnd gammelbyn.¹⁵ Merparten av de offentliga byggnaderna låg i närheten av kyrkan eller på kyrkans område. Tingshuset fungerade även som sockenstuga. Häradsrätten hade sina lokaler på ovanvåningen, medan bottenvåningen användes som sockenstuga och auktionskammare. Tingshuset låg ursprungligen vid kyrkstadstorget men flyttades i slutet av 1910-talet. Sista tinget i Burträsk hölls 1970, och tingshuset revs 1979.

I samband med införandet av den nya Rättegångsbalken 1948 slogs de två tingslagen i Västerbottens mellersta domsaga samman till ett enda tingslag. Kansliet placerades i Umeå medan tingen hölls i

¹⁰ Eriksson, 1997, s. 144f.

¹¹ Lundberg, 1980, s. 30f; *NLB's betänkande* 1884. Tabell n:o 1 om Bygdeå tingslag.

¹² Eriksson, 1997, s. 144f.

¹³ Bihang till SFS 1901 nr 11 s. 2.

¹⁴ Eriksson, 1997, s. 147f.

¹⁵ Bergling, 1964, s. 331.

Ånäset och Burträsk.¹⁶

Rådhusrätter

Umeå blev stad i början av 1620-talet. Vid mitten av 1600-talet uppfördes det första rådhuset som låg vid nuvarande Rådhusstorget 1714 härjade ryska trupper i staden. Stora delar av bebyggelsen eldhärjades och endast kyrkan klarade sig oskadd. Ryska trupper återkom både 1718, 1720 samt 1721, och vid samtliga tillfällen brändes all bebyggelse ned. 1721 byggdes stadens andra rådhus. Huset låg vid samma torg som det första rådhuset, och var uppfört i två våningar. Med tiden förföll rådhusbyggnaden och kunde till slut inte användas som domstolsbyggnad. Huset revs 1814 och ersattes av ett nytt rådhus, det tredje i ordningen. Egentligen skulle rådhusen vara uppförda i sten men Umeå fick dispens och uppförde istället ett rödfärgat tvåvåningshus i timmer.¹⁷

I juni 1888, samma dag som Sundsvall eldhärjades, utbröt även en stor stadsbrand i Umeå. Tingshuset i den västra delen av staden klarade sig medan rådhuset förstördes helt.¹⁸ Nästan alla offentliga byggnader i staden förstördes, och efter branden försökte man samla de olika institutionsbyggnaderna på samma ställe i stadsbebyggelsen så att de bildade en representativ miljö. Husen uppfördes nu i sten istället för som tidigare i trä.¹⁹ Mellan åren 1890 och 1892 uppfördes ett nytt rådhus efter ritningar av stadsarkitekten i Umeå, Fredrik Olaus Lindström. Lindström ritade även stadskyrkan och flera andra offentliga byggnader i Umeå. Det fjärde rådhuset låg vid Storgatan inne i staden och invigdes i oktober 1892. Rådhusrätten inrymdes i husets västra del medan stadens administration låg i de östra delarna.²⁰ 1965 överfördes Umeå landskommun från Umeå tingslag och domsaga till Umeå stad. I slutet av 1960-talet flyttades kommunens administrativa verksamhet till det nuvarande stadshuset, och rådhusrätten övertog hela rådhuset.²¹ Rådhusrätten drogs in i samband med tingsrättsreformen 1971, men rådhusbyggnaden fungerade som domstolsbyggnad fram till 1994 (se nedan).

Hovrätten för Övre Norrland

I samband med rättegångsreformerna på 1930- och 1940-talen inrättades 1936 hovrätten för Övre Norrland i Umeå. Norrland hade tidigare legat under Svea hovrätts jurisdiktion, och redan på 1800-talet hade frågan om inrättandet av en norrländsk hovrätt uppkommit. Umeå verkade aktiv för att få hovrätten förlagd dit. Staden erbjöd sig bland annat att skänka en tomt till hovrättsbyggnaden och stå för en stor del av kostnaderna. Efter flera år av diskussioner i riksdagen enades man slutligen om att hovrätten skulle placeras i Umeå. Hovrätten inrymdes i en byggnad från 1887, som låg strax väster om rådhuset i de centrala delarna av staden. Huset var byggt i sten och nyrenässansstil, var ett av de få hus som klarade sig i den stora stadsbranden 1888. Arkitekt var Johan Nordquist. Byggnaden hade ursprungligen använts till lärarinneseminarium och rektorsbostad. På 1920-talet flyttade skolverksamheten till andra lokaler och byggnaden gjordes om till kulturhus och bibliotek. I samband med hovrättens inrättande byggdes huset om, och under årens lopp har flera om- och tillbyggnationer genomförts.²²

¹⁶ SFS 1947:679.

¹⁷ Westfal, 1993 s. 7.

¹⁸ *Norrland brinner!* 1988, s. 38f.

¹⁹ *Kulturhistorisk inventering*, 1974, s. 114.

²⁰ Westfal, 1993 s. 7.

²¹ SFS 1964:276.

²² *Hovrätten för Övre Norrland*, 1999, s. 8 och 12.

Utvecklingen under andra hälften av 1900-talet

Från slutet av 1940-talet hade den offentliga sektorn, och därmed kommunerna, fått allt fler uppgifter: skolan byggdes ut, socialvården och bostadsbyggande likaså, för att inte glömma all teknisk service i form av el, avlopp och vatten. I början av 1950-talet genomfördes den så kallade storkommunreformen, och de allra minsta kommunerna försvann. Syftet med reformen var skapa logiska och rationella kommunindelningar. De borgerliga kommunerna skulle vara så pass stora att de kunde erbjuda den service som samhället kunde förvänta sig. Även domsagoindelningen påverkades av kommunförändringarna, och rationaliserades.

Ytterligare reformer genomfördes på 1960- och 70-talen, då bland annat det gamla stadsbegreppet försvann. 1965 förstatligades rådhusrätterna. Samma år (1965) upphörde Umeå domsaga och området förenades, med undantag av Umeå landskommun (se ovan), med Västerbottens södra domsaga. Domsagans kansli placerades i Umeå, och tingsställen fanns i Umeå, Nordmaling samt Vindeln.

I början av 1970-talet trädde även den nya underrättsreformen i kraft. Häradsrätterna och rådhusrätterna försvann och ersattes av tingsrätter. Tingshusbyggnadsskyldigheten upphörde vid samma tidpunkt. 1971 bildades Umeå tingsrätt, som omfattade området för Umeå stad. Kansliet och det enda tingsstället placerades i Umeå. Tingsrätten övertogs rådhusrättens lokaler i rådhuset vid Storgatan. 1971 bildades även Umebygdens tingsrätt. I tingsrättens domkrets ingick de områden som tidigare ingått i Västerbottens södra domsaga samt kommunerna Bygdeå och Nysätra. Tingsställena placerades i Umeå, som dessutom var kansliort, och i Ånäset.²³ Tingsstället i Ånäset drogs in 1982.²⁴ Under åren 1992-1994 uppfördes ett nytt tingshus vid Nygatan. I mars 1994 ägde invigningen rum. Det nya tingshuset belönades med arkitekturpriset Umestpiran 1995.

Umeå tingsrätt

Umeå tingslag

Domsagotillhörighet:	1680-1819	Med Skellefteå, Burträsk, Bygdeå och Degerfors ²⁵ tingslag samt Lycksele, Arjeplog, Arvidsjaur, Jokkmokk och Gällivare lappmarkers tingslag
	1820-1831	Med Degerfors och Nordmalings ²⁶ tingslag (Västerbottens södra domsaga)
	1832-1883	Med Degerfors och Nordmalings tingslag samt Åsele och Lycksele lappmarks tingslag (Västerbottens södra domsaga)
	1884-1920	Med Degerfors och Nordmalings tingslag (Västerbottens södra domsaga)
	1921-	Egen domsaga (Umeå domsaga)

Tingsplatser:	1832-	Nära Umeå landskyrka
	1921-	Umeå

²³ SFS 1970:204. Året därpå (1972) skulle Holmsunds, Hörnefors, Sävars och Holmöns kommuner föras över från Umebygdens tingsrätts domkrets till Umeå tingsrätts domkrets. Idag omfattar Umeå tingsrätts domsaga Bjurholms, Nordmalings, Robertsfors, Umeå, Vindelns och Vännäs kommuner (SFS 1982:996).

²⁴ SFS 1982:996.

²⁵ Tillkom 1814 genom utbrytning ur Umeå tingslag.

²⁶ Tillkom 1819 från Ångermanlands norra domsaga. Från ca 1860 kallat Nordmaling och Bjurholms tingslag.

Häradshövdingar:

Vilhelm Clerck	1680-1697
Lar Grubb	1697-1698
Andreas Plantin	1699-1709
Markus Bostadius	1709-1728
Olof Anzenius	1728-1762
Carl Göran Furtenbach	1762-1792
Carl Fredrik Furtenbach	1792-1820
Johan Sundelin	1820-1826
Lars Carl Marin	1826-1838
Johan David Helleday	1838-1857
Carl Erik Lindberg	1858-1882
Johan Erik Alfred Ährling	1884-1902
Axel Gabriel Adam Reuterskiöld	1903-1919
Ingemar Kramer	1921-1930
Johan Wandén	1930-

Degerfors tingslag²⁷

Domsagotillhörighet:	1680-1819	Med Skellefteå, Burträsk, Bygdeå och Umeå tingslag samt Lycksele, Arjeplog, Arvidsjaur, Jokkmokk och Gällivare lappmarkers tingslag
	1820-1831	Med Umeå och Nordmalings ²⁸ tingslag (Västerbottens södra domsaga)
	1832-1883	Med Umeå och Nordmalings tingslag samt Åsele och Lycksele lappmarks tingslag (Västerbottens södra domsaga)
	1884-1920	Med Umeå och Nordmalings tingslag (Västerbottens södra domsaga)
	1921- 1970	Med Nordmalings tingslag (Västerbottens södra domsaga)

Tingsplatser:	1832-	Degerfors by
	1921-	Degerfors kyrkby

Häradshövdingar:

Vilhelm Clerck	1680-1697
Lars Grubb	1697-1698
Andreas Plantin	1699-1709
Markus Bostadius	1709-1728
Olof Anzenius	1728-1762
Carl Göran Furtenbach	1762-1792
Carl Fredrik Furtenbach	1792-1820
Johan Sundelin	1820-1826
Lars Carl Marin	1826-1838
Johan David Helleday	1838-1857

²⁷ Tillkom 1814 genom utbrytning ur Umeå tingslag.

²⁸ Tillkom 1819 från Ångermanlands norra domsaga. Från ca 1860 kallat Nordmaling och Bjurholms tingslag.

Carl Erik Lindberg	1858-1882
Johan Erik Alfred Ährling	1884-1902
Axel Gabriel Adam Reuterskiöld	1903-1919
Erik Jakob Rönquist	1921-1930
Carl Ebbe Hugoson Hernlund	1930-

Nordmaling (och Bjurholm) tingslag²⁹

Domsagotillhörighet:	1680-1819	Se Ångermanlands norra domsaga (Örnsköldsviks tingsrätt)
	1820-1831	Med Degerfors ³⁰ och Umeå tingslag (Västerbottens södra domsaga)
	1832-1883	Med Degerfors och Umeå tingslag samt Åsele och Lycksele lappmarks tingslag (Västerbottens södra domsaga)
	1884-1920	Med Degerfors och Umeå tingslag (Västerbottens södra domsaga)
	1921-1970	Med Degerfors tingslag (Västerbottens södra domsaga)
Tingsplatser:	1832	Nordmalings kyrkby
	1921	Nyåker

Häradshövdingar:

Vilhelm Clerck	1680-1697
Lar Grubb	1697-1698
Andreas Plantin	1699-1709
Markus Bostadius	1709-1728
Olof Anzenius	1728-1762
Carl Göran Furtenbach	1762-1792
Carl Fredrik Furtenbach	1792-1820
Johan Sundelin	1820-1826
Lars Carl Marin	1826-1838
Johan David Helleday	1838-1857
Carl Erik Lindberg	1858-1882
Johan Erik Alfred Ährling	1884-1902
Axel Gabriel Adam Reuterskiöld	1903-1919
Erik Jakob Rönquist	1921-1930
Carl Ebbe Hugoson Hernlund	1930-

Bygdeå tingslag³¹

Domsagotillhörighet:	1680-1819	Med Umeå, Löfvånger, Burträsk, Skellefteå och Degerfors ³² tingslag samt Lycksele, Arjeplog, Arvidsjaur, Jokkmokk och Gällivare lappmarkers tingslag
-----------------------------	-----------	---

²⁹ Tillkom 1819 från Ångermanlands norra domsaga. Från ca 1860 kallat Nordmaling och Bjurholms tingslag.

³⁰ Tillkom 1814 genom utbrytning ur Umeå tingslag.

³¹ Bygdeå sammanslogs 1902 med Löfvånger och Nysätra till ett tingslag, kallat Nysätra tingslag.

³² Tillkom 1814 genom utbrytning ur Umeå tingslag.

Tings- och rådhusinventeringen 1996-2007

1820-1831	Med Burträsk, Skellefteå och Lövånger tingslag (Västerbottens norra domsaga)
1832-1851	Med Burträsk, Skellefteå, Lövånger och Nysätra ³³ tingslag samt Arvidsjaur och Arjeplog lappmarkers tingslag (Västerbottens norra domsaga)
1852-1901	Med Burträsk, Lövånger och Nysätra tingslag (Västerbottens mellersta domsaga)
1902-1947	Med Burträsk tingslag (Västerbottens mellersta domsaga)
1948-1970	Egen domsaga (Västerbottens mellersta domsaga)

Tingsplatser:

1832-	Vid Lövångers kyrka
1902-	Vid Nysätra kyrka
ca 1935-	Ånäset
1948-	Ånäset och Burträsk

Häradshövdingar:

Vilhelm Clerck	1680-1697
Lar Grubb	1697-1698
Andreas Plantin	1699-1709
Markus Bostadius	1709-1728
Olof Anzenius	1728-1762
Carl Göran Furtenbach	1762-1792
Carl Fredrik Furtenbach	1792-1820
Adam Magnus Kjellerstedt	1820-1851
Sten Alarik von Oelreich	1851-1867
Carl Ludvig Löthner	1868-1894
Johan Herman Åkerstedt	1895-1901
Axel Herman Georg Rogberg	1902-1924
Ragnar Wilhelm Seldén	1926-1938
Nils Gudmund Welinder	1938-1947
Gösta Bergström	1947-

Nysätra tingslag³⁴

Domsagotillhörighet:	1832-1851	Med Burträsk, Skellefteå, Lövånger och Bygdeå tingslag samt Arvidsjaur och Arjeplog lappmarkers tingslag (Västerbottens norra domsaga)
	1852-1901	Med Burträsk, Lövånger och Bygdeå tingslag (Västerbottens mellersta domsaga)
	1902-1947	Med Burträsk tingslag (Västerbottens mellersta domsaga)
	1948-1970	Egen domsaga (Västerbottens mellersta domsaga)

³³ Tillkom 1834 genom utbrytning ur Bygdeå tingslag.

³⁴ Tillkom 1834 genom utbrytning ur Bygdeå tingslag.

Tingsplatser:	1834	Nybyn
	1902	Vid Nysätra kyrka
	ca 1935	Ånäset
	1948	Ånäset och Burträsk

Häradshövdingar:

Vilhelm Clerck	1680-1697
Lar Grubb	1697-1698
Andreas Plantin	1699-1709
Markus Bostadius	1709-1728
Olof Anzenius	1728-1762
Carl Göran Furtenbach	1762-1792
Carl Fredrik Furtenbach	1792-1820
Adam Magnus Kjellerstedt	1820-1851
Sten Alarik von Oelreich	1851-1867
Carl Ludvig Löthner	1868-1894
Johan Herman Åkerstedt	1895-1901
Axel Herman Georg Rogberg	1902-1924
Ragnar Wilhelm Seldén	1926-1938
Nils Gudmund Welinder	1938-1947
Gösta Bergström	1947-

Litteratur

- Almquist, Jan Eric: *Lagsagor och domsagor i Sverige med särskild hänsyn till den judiciella indelningen*, Del 1, Stockholm 1954
- Bergling, Ragnar *Kyrkstaden i övre Norrland. Kyrkliga, merkantila och judiciella funktioner under 1600- och 1700-talen*, Uppsala 1964
- Eriksson, Stig Axel och Öhlund, Gösta: *Ånäset genom tiderna*, Örnsköldsvik 1997
- Hovrätten för Övre Norrland* (broschyr), Jönköping 1999
- Larsson, Henning *Handel och vandel i Vindeln*, Vindeln 1984
- Lundberg, Henrik – Löfgren, Maria *Kulturhistoriska miljöer av riks- och länsintresse i Västerbottens län objekt upptagna i den fysiska riksplaneringens första skede 1969-1979*, Meddelande Länsstyrelsen, Västerbottens län 1980:17, Umeå 1980
- Kulturhistorisk inventering av bebyggelsen i Umeå centrala del. Inventering och bevarandeförslag*, 1974
- Nya Lagberedningens betänkande angående rättegångsväsendets ombildning*. Fjärde delen. Bihang. Stockholm 1884. Tabell n:o 1 om Degefors tingslag.
- Westfal, Stefan: "Ett helt rådhus för 200 000". I VK-magasinet (bilaga till Västerbottenskuriren den 3 april 1993